

**Anti-
PESTPROTOCOL**
OBS De Uilenburcht

Mei 2021

Inhoud

Waarom een anti-pestprotocol?	3
Wat is KiVa	
Wat verstaan we onder pesten?	4
Preventie van pesten.....	7
Signalering van pestgedrag	9
Cyberpesten:	10
Aanpak pestgedrag:.....	11
Begeleiding:.....	11
Adviezen aan ouders:	13

Waarom een anti-pestprotocol?

Dit anti pestprotocol heeft als doel dat alle kinderen zich bij ons op school veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

We willen op school een veilig klimaat bieden, waarin onze leerlingen zich harmonieus en op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen. Wij schrijven het anti-pestprotocol omdat pesten helaas overal gebeurt.

Natuurlijk is het beter om het pesten te voorkomen door het scheppen van een goed pedagogisch klimaat en daar gaat dan ook in eerste instantie de aandacht naar uit. De leerkrachten bevorderen deze ontwikkeling door het scheppen van een veilig klimaat in een prettige werksfeer in de klas en op het schoolplein. In veruit de meeste gevallen lukt dit door de ongeschreven regels aan te bieden en deze te onderhouden, maar soms is het gewenst om duidelijke afspraken met de kinderen te maken. Een van die duidelijke regels is dat kinderen met respect met elkaar dienen om te gaan. Dat het niet altijd als vanzelfsprekend wordt ervaren, geeft aan dat we het kinderen moeten leren en daar dus energie in moeten steken. Ons pedagogisch uitgangspunt is dat alle kinderen met elkaar moeten *leren* omgaan.

Dat leerproces verloopt meestal vanzelf goed, maar het kan ook voorkomen dat een kind in een enkel geval systematisch door andere kinderen wordt gepest. Dan kan een kind zodanig in de knoop komen met zijn schoolomgeving, dat de ongeschreven regels van de leerkracht niet meer voldoende de veiligheid bieden en daarmee de gewenste ontwikkeling onderbreken. In een dergelijk geval is het van groot belang dat het hele team onder ogen ziet, dat er een ernstig probleem in een groep is. In een klimaat waarin het pesten gedoogd wordt, worden ook de pedagogische structuur en de veiligheid daarin ernstig aangetast. Voor ons is dat een niet te accepteren en ongewenste situatie. Dit protocol is een vastgelegde wijze waarop we het pestgedrag van kinderen in voorkomende gevallen benaderen. Het biedt alle betrokkenen duidelijkheid over de impact, ernst en ook specifieke aanpak van dit ongewenste gedrag.

KiVa: samen maken we er een fijne school van!

De Uilenburcht is een KiVa school. KiVa werkt aan de sociale vaardigheden en de sociaal emotionele ontwikkeling van leerlingen. Daardoor wordt de sociale veiligheid op school versterkt en worden groepsproblemen zoals pesten effectief voorkomen. KiVa werkt dus preventief, maar het programma kent ook curatieve onderdelen voor wanneer er zich toch problemen voordoen.

De oplossing in de groep

Binnen KiVa ligt de nadruk op de groep als geheel en dus niet op specifieke individuen zoals pesters, slachtoffers of kinderen met veel of weinig vriendjes en vriendinnetjes. Want hoewel niet iedereen er verantwoordelijk voor is dat er groepsproblemen zijn, is iedereen er wel verantwoordelijk voor dat die problemen worden opgelost en in de toekomst worden voorkomen. KiVa gebruikt dus de kracht van de groep.

Schoolbreed programma

KiVa is een schoolbrede aanpak. Dat wil zeggen dat KiVa wordt gegeven in alle groepen van de Uilenburcht. Verder betekent het dat KiVa interventies op schoolniveau, klassikaal niveau en individueel niveau combineert. Op schoolniveau streeft KiVa bijvoorbeeld naar een cultuur waarin wederzijdse acceptatie, respectvol en positief gedrag de norm is. Op klassikaal niveau biedt KiVa onder meer ondersteuning voor adequaat klassenmanagement, terwijl op individueel niveau gewerkt wordt aan de sociale vaardigheden en de sociaal-emotionele ontwikkelingen van de leerlingen.

Preventief en curatief

KiVa kenmerkt zich door een preventieve aanpak, maar het programma kent ook curatieve onderdelen. Het preventieve gedeelte van KiVa richt zich op positieve groepsvorming. Doordat er met KiVa positieve groepsnormen worden gecreëerd, ontstaat er een sociaal klimaat waarin negatief gedrag niet past. Positief gedrag wordt door de groep gestimuleerd, negatief gedrag wordt collectief afgekeurd. Daardoor vertonen leerlingen minder negatief gedrag, zoals pesten of grensoverschrijdend gedrag. Daarnaast kent KiVa curatieve aspecten, zoals de steungroepaanpak en de herstelmethode

Verschil tussen pesten en plagen

Het is een vraag die vaak wordt gesteld: wat is het verschil tussen pesten en plagen? Het antwoord op die vraag is niet eenvoudig, want het onderscheid tussen plagen en pesten is soms moeilijk te maken. Over het algemeen vindt plagen incidenteel plaats en zijn bij plagen beide partijen aan elkaar gewaagd of zelfs vrienden van elkaar. Bij pesten ligt dat anders.

De belangrijke verschillen tussen pesten en plagen zijn:

- pesten gebeurt met opzet, plagen niet;
- pesten gebeurt telkens opnieuw tegen dezelfde persoon (stelselmatig), plagen gebeurt af en toe en tussen verschillende personen;
- bij pesten is er sprake van ongelijkheid (in macht, kracht of sociale status), bij plagen is die ongelijkheid niet of veel minder aanwezig en zijn kinderen ongeveer even sterk.

De hele groep

Pesten gebeurt met opzet en meer dan één keer. Pesten gebeurt vaak niet alleen tussen pesters en slachtoffers; meestal zijn er meer kinderen bij betrokken. Zo worden pesters aangemoedigd en geholpen door meelopers waardoor ze zich in hun gedrag gesterkt voelen. Ook houden veel kinderen zich afzijdig. Ze zien soms wel dat er gepest wordt, maar grijpen niet in. Gelukkig zijn er ook kinderen die wél de moed hebben om in te grijpen en de gepeste kinderen helpen. Met KiVa worden kinderen zich bewust gemaakt van hun rol bij het pesten en de mogelijkheden die zij hebben om in te grijpen.

Vormen van pesten / soorten pesten

Pesten kan op veel verschillende manieren gebeuren. De meest voorkomende vormen van pestgedrag worden hieronder genoemd.

- Verbaal pesten: schelden, narroepen, imiteren, belachelijk maken of uitlachen; bedreigen: iemand tot iets dwingen, chanteren of intimideren;
- Fysiek pesten: spugen, schoppen, slaan of knijpen;
- Materieel pesten: spullen stukmaken, afpakken of verstoppen;
- Relatieel pesten: iemand buitensluiten, over iemand roddelen of geruchten verspreiden;
- Digitaal pesten / cyberpesten: belastend materiaal (foto's, filmpjes, roddels) via het internet/social media verspreiden; iemand via social media lastig vallen.

De gevolgen van pesten

Wanneer er in een groep gepest wordt, ondervinden alle groepsleden daar negatieve gevolgen van. Naast de slachtoffers ervaren ook de pesters, de klasgenoten die er niet direct bij betrokken zijn (buitenstaanders) en de leerkrachten negatieve gevolgen wanneer er gepest wordt in de groep. Deze negatieve gevolgen beperken zich niet alleen tot de basisschool leeftijd, maar werken door tot ver na het bereiken van de volwassenheid.

Gevolgen voor de slachtoffers

Slachtoffers worden doorgaans op verschillende manieren gepest. Onderzoek laat zien dat na verloop van tijd ook andere klasgenoten (dus niet de pesters) het slachtoffer negatief beoordelen. Pesten heeft allerlei negatieve gevolgen voor de slachtoffers. Zo zijn pestslachtoffers vaak angstig, eenzaam en hebben zij vaker last van depressies dan kinderen die niet gepest worden. Sommige van deze gevolgen zijn op latere leeftijd nog merkbaar. Zo hebben volwassenen die in hun schooltijd gepest zijn veelal een lager zelfbeeld dan mensen die niet zijn gepest. Daarnaast vinden zij het vaak moeilijk om andere mensen te vertrouwen en hebben zij een grotere kans om last van psychische problemen te krijgen.

Gevolgen voor de pesters

Voor sommigen wellicht verrassend is dat pesters zelf ook negatieve gevolgen ondervinden van hun gedrag. Onderzoek laat zien dat de kans groot is dat pesters ook wanneer zij volwassen zijn agressie en/of geweld zullen gebruiken om problemen op te lossen als zij op jonge leeftijd niet (goed) gecorrigeerd worden.

Gevolgen voor de klasgenoten / buitenstaanders

Klasgenoten die niet direct bij het pesten betrokken zijn - ook wel buitenstaanders genoemd - ervaren meerdere negatieve consequenties van pestgedrag in de groep. Zij voelen zich minder veilig in de klas, hebben een lager welbevinden en hebben minder zelfvertrouwen. Ook voelen zij zich soms schuldig, omdat zij niet hebben ingegrepen. Daardoor liggen hun leerprestaties lager en gaan zij met minder plezier naar school.

Gevolgen voor de leerkrachten

Uit onderzoek blijkt dat leerkrachten niet altijd goed weten om te gaan met pesten en problemen met de sociale veiligheid. Zij voelen zich daarin vaak handelingsonbekwaam. Wanneer er in hun groep wordt gepest heeft dat negatieve gevolgen voor het welbevinden van leerkrachten. Leerkrachten houden zich het liefst bezig met hun passie; het geven van onderwijs. Groepsproblemen, zoals pesten, zorgen er voor dat zij daar minder mee bezig kunnen.

Wat is pesten?

Pesten is een ongelijkwaardige strijd tegen een enkeling.

Zo kan er sprake zijn van (bij voortduring) uitgescholden, getreiterd, geslagen, geschopt of geïsoleerd en genegeerd worden. Bij pesten zijn bepaalde kinderen continu het slachtoffer. Hoe zij zich gedragen, wat zij ook doen, de pester(s) vinden altijd wel weer een aanleiding om te pesten. Van pesten hebben veel kinderen last: natuurlijk de kinderen die gepest worden, maar ook de kinderen die het zien gebeuren. Zelfs de pester(s) (meestal zijn ze met een groep) kunnen last hebben van hun gepest. De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt er gepest.

Pestgedrag kan zich manifesteren door bijvoorbeeld:

- altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- briefjes doorgeven
- beledigen
- opmerkingen maken over kleding
- isoleren
- buiten school opwachten, slaan, schoppen, duwen, trekken, spugen, krabben
- op weg naar huis achterna rijden
- naar het huis van het slachtoffer gaan
- bezittingen afpakken, verstoppert of stuk maken
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- imiteren, najouwen, dreigen, dwingen om iets af te geven of te doen, negeren, uitsluiten, buiten sluiten
- pesten via sociale media

Het kan ook voorkomen dat een kind het gevoel heeft dat hij of zij door de leerkracht gepest wordt. In het algemeen geldt de “Gedragscode SOOOG”, te vinden op onze website, voor alle leerkrachten als richtlijn. Mocht uw kind het gevoel hebben dat het gepest wordt, kunt u contact opnemen met de directie, onze vertrouwenspersoon Annemieke Delger of de vertrouwenspersoon van SOOOG. Voor de contactgegevens verwijst ik u naar onze schoolgids, het hoofdstuk “Klachtenregeling”.

Preventie van pesten

- Een veilige omgeving
Binnen onze school is veel aandacht voor een veilige omgeving. We leren de kinderen vanaf groep 1 dat je rekening met elkaar moet houden. We leren respect voor elkaar en elkaars werk en zorg voor elkaar. Verder zorgen we er samen voor in de pauzes zoveel mogelijk met alle collega’s op het plein te lopen.
- Openheid
Pesten moet bespreekbaar zijn. Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies en pesten worden expliciet besproken in de klas. Niet alleen als het pesten voor komt, maar ook structureel. Ook andere werkvormen zijn denkbaar, zoals; spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten. Door het aan de orde te stellen ontstaat erkenning en het gevoel dat pesten best bespreekbaar is. De kinderen moeten het gevoel krijgen dat ze ergens terecht kunnen als het hen overkomt, of als ze zien dat het een ander gebeurt. De leerlingen leren dat praten geen klikken is.
- Voorbeeldfunctie
Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een positief klimaat waarin duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten nemen duidelijk stelling tegen dergelijke gedragingen.
- Regels
We hanteren duidelijke regels, die voor alle leerlingen van de school gelden en die precies aangeven wat we wel en niet tolereren. Daarnaast kan iedere klas eigen klassenregels maken die specifiek aansluiten bij de algemene schoolregels.

De algemene schoolregels:

1. *Doe niets bij een ander kind, wat jezelf ook niet prettig zou vinden. (Respecteer iedereen zoals hij of zij is).*
2. *Wij blijven van elkaar af.*
3. *We noemen elkaar bij de voornaam en gebruiken geen scheldwoorden.*
4. *Als iemand iets doet wat je niet wilt roep je: STOP (Stop = Stop).*
5. *Als iemand jouw stopteken negeert, meld je dit bij de juf/meester.*
6. *Vertel de meester of de juf wanneer je zelf of iemand anders gepest wordt.*
7. *Blijft de pester doorgaan, meld dit dan bij de leerkracht. Pesten pikken we niet.*
8. *We ruimen ons eigen afval op.*
9. *Lenen is goed, maar je moet het wel eerst vragen.*
10. *Wij luisteren naar elkaar en zijn beleefd.*
11. *Wij letten op ons zelf en niet op elkaar.*
12. *Denk eerst goed na voordat je iets doet.*
13. *Wij komen op tijd.*
14. *Binnen komen is binnen blijven.*
15. *We wandelen in school.*
16. *Iedereen hoort erbij.*
17. *Kauwgom in school en onder schooltijd mag niet.*

Regels op het plein:

1. *Voor en na schooltijd en in de pauze gaan we, vooral ook op het plein, goed en netjes met elkaar om.*
2. *Ik schop of sla geen andere kinderen.*
3. *Ik ben voorzichtig met de spullen van een ander.*
4. *Ik doe geen vechtspelletjes.*
5. *Ik trek niet aan de kleren van andere kinderen.*
6. *Als ik wil dat kinderen stoppen met een voor mij vervelend spel, dan zeg ik duidelijk: STOP hiermee, ik vind het niet leuk meer. Ik ga naar de pleinwacht wanneer dit niet helpt.*
7. *We spelen samen, iedereen mag meedoen.*
8. *Op het plein wordt niet gevoetbald, ook niet buiten schooltijd.*
9. *Ik zet mijn fiets netjes in de stalling en ga dan direct het plein op.*

De cursief gedrukte regels hebben betrekking op het voorkomen van pesten.

Deze regels komen gedurende het schooljaar aan de orde in vergaderingen, door het opnemen in de schoolgids, door ze zichtbaar te maken binnen de school en/ of in de klassen en door ze te bespreken met leerlingen en waar nodig met ouders.

Jaarlijks geven de kinderen in hun eigen groep een aanvulling op deze vastgestelde basisregels, in overleg met de leerkracht.

Die aanvulling wordt opgesteld door en met de groep, dit zijn de zgn. groepsregels. Groepsregels komen regelmatig terug in klassengesprekken.

- Communicatie binnen het team
De groepsleerkrachten praten structureel in het team over pesten. Ze wijzen elkaar op situaties die ze gesignaleerd hebben of hebben vernomen via derden.
- Communicatie tussen team en ouders
Ouders moeten het gevoel hebben dat ze bij het team terecht kunnen wanneer ze vermoedens hebben dat hun kind gepest wordt. Dit geeft het team de mogelijkheid om uit te zoeken hoe het zit. Hierna kunnen de bevindingen weer met de ouders worden besproken. Het is belangrijk te weten dat ieder lid van het team de ouder verwijst naar de groepsleerkracht van het kind. De groepsleerkracht kan dan beslissen of het noodzakelijk is dat er anderen bij worden betrokken.

Signalering van pestgedrag

Het kan natuurlijk voorkomen dat de preventieve maatregelen niet werken. Het is dan goed om te weten wat de signalen zijn die de pester(s), het gepeste kind en de groep uitzenden. De leerkrachten en de ouders kunnen deze signalen dan waarnemen.

De belangrijkste signalen kunnen zijn dat het slachtoffer:

- Zich niet veilig voelt op school, kan zich uiten door lichamelijke klachten, niet naar school willen, zich thuis afreageren;
- Vaak niet naar buiten wil;
- Niet graag naar situaties wil waarin de groepsleerkracht niet aanwezig is;
- Vaak treuzelt na schooltijd;
- Slechtere leerprestaties heeft;
- Zich minder goed kan concentreren;
- Vaak alleen is of zich afzondert;
- Niet samenwerkt met andere kinderen;
- Zelf (terug)pest

Overige kenmerken zijn:

- De pester voelt zich sterker door het pesten;
- Er is veel onrust in de groep;
- Er is veel concurrentie binnen de groep;
- Er spontaan veel vechtpartijen zonder duidelijke oorzaak

Cyberpesten:

Wat is cyberpesten:

Cyberpesten (of digitaal pesten) is het pesten of misbruiken via het internet en via mobile devices. Cyberpesten kan nog veel harder zijn dan pesten in het gewone, dagelijkse leven. Dit komt doordat de daders gemakkelijk anoniem kunnen blijven en de reikwijdte van het internet veel groter is. Tegelijkertijd komen kinderen er op steeds jongere leeftijd mee in aanraking.

Hoe wordt er gepest?

- pest-mail (schelden, beschuldigen, roddelen, beledigen)
- stalking: het stelselmatig lastig vallen van iemand door het blijven sturen van
- hate-mail of het dreigen met geweld in chatrooms of Facebook en dergelijke programma's.
- het tegenkomen van ongewenst materiaal zoals: porno en kinderporno, gewelddadig materiaal etc.
- ongewenst contact met vreemden
- hacken: gegevens stelen of instellingen aanpassen. Ook het uit naam van een ander versturen van pest-mail.
- groepsapps (te harde bewoording gebruiken, uitsluiten)

Wat wordt er gedaan aan cyberpesten?

Is er sprake van cyberpesten binnen onze school en is de dader bekend, zal onderstaand stappenplan in werking worden gezet. Is de dader onbekend raden wij de desbetreffende leerling aan om de mailtjes of berichten te negeren en de afzender te blokkeren.

De afspraken die voor alle kinderen gelden:

- E-mailen en "chatten" is in niet lesgebonden situaties op school niet toegestaan.
- Ik mag alleen met toestemming van de meester of juf op internet.
- Bij gebruik van de zoekmachine bijvoorbeeld "Google" gebruik ik normale woorden (zoektermen). Ik gebruik geen woorden die te maken hebben met grof woordgebruik, seks en geweld. Bij twijfel overleg ik met de meester of juf.
- Bestanden van internet naar je eigen computer halen heet downloaden. Ik mag alleen bestanden downloaden met toestemming van de leerkracht.
- Ik zal nooit mijn persoonlijke informatie doorgeven op internet zoals: mijn achternaam, adres en telefoonnummer, het telefoonnummer van mijn ouders of het adres van mijn school zonder toestemming van mijn juf of meester.
- Ik vertel het meester of juf direct als ik informatie zie waardoor ik me niet prettig voel of waarvan ik weet dat het niet hoort.
- Ik zal nooit afspreken met iemand die ik "online" op internet heb ontmoet, (chatten mag immers niet).
- Wanneer ik iets vervelends tegenkom op internet, druk ik op de knop van Meldknop.nl Dan ga ik naar de juf of meester en vertel het. De juf of meester kan dan melding doen over hetgeen gebeurd is.

Aanpak pestgedrag:

Stap 1:

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij er eerst zelf (en samen) uit te komen.

Stap 2:

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen.

Stap 3:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

Bij herhaling van pesterijen / ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties die de leerkracht passend vindt.

Stap 4:

Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest /ruzie maakt.

Ook worden incidenten genoteerd in ParnasSys. Bij iedere melding omschrijft de leerkracht 'de toedracht'.

Bij de derde melding worden de ouders op de hoogte gebracht van het ruzie-pestgedrag. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

Bij cyberpesten worden de ouders van de betrokken leerlingen direct op de hoogte gebracht.

Begeleiding:

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen. Ook andere kinderen kunnen bij de begeleiding worden ingeschakeld.

Begeleiding van de gepeste leerling:

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest; praten lucht op!
- Leerling uitlokken het één en ander op papier te zetten (als erover praten niet lukt);
- Leerling ervan verzekeren dat het niet zijn/haar schuld is. Niemand heeft het recht te pesten;
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten;
- De leerling leert hoe het de ander duidelijk moet maken hoe erg het pesten vindt en ook dat ze ermee op moeten houden;
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen;

- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest;
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil;
- Sterke kanten van de leerling benadrukken;
- Kringgesprek houden over bijvoorbeeld pesten in het algemeen;
- Boek voorlezen dat over pesten gaat;
- De leerling zelf boeken laten lezen over pesten;
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt;
- Leerling bemoedigen om leuke dingen te gaan doen, bijvoorbeeld lid worden van een club;
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s);

Begeleiding van de pester(s):

- Pesten is verboden. wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt;
- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen);
- Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste;
- Laten inzien dat hij er iets aan kan doen, dat hij kan beginnen op te houden met pesten;
- Excuses aan laten bieden;
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft;
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de ‘stop-eerst-nadenken-houding’ of een andere manier van gedrag aanleren;
- Leerling boeken aanbieden die als onderwerp pesten hebben;
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD.
- Belonen als de leerling zich anders/beter opstelt;
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s)

Begeleiding van groep/kinderen rondom pester en gepeste:

- Leerlingen verantwoordelijk maken voor de sfeer in de klas;
- Open sfeer creëren die kinderen uitnodigt om te vertellen wat ze zien gebeuren;
- Kinderen samen brengen die zich sterk kunnen en willen maken tegen elke vorm van pesten en zich hiertegen uit durven spreken;
- Kinderen steunen om zich uit te spreken tegen pesten;
- Kinderen inzicht laten krijgen in hun rol; zowel de pester als de gepeste zouden graag ‘een echte vriend’ hebben.
- Er kan een sociale vaardigheidstraining komen, om de kinderen goed met elkaar te leren omgaan.
- Duidelijk maken dat niets doen, net zo erg is als pesten. Kinderen inzicht laten krijgen in hun rol van “meelopers”.

Adviezen aan ouders:

Er zijn veel **signalen die erop kunnen duiden dat een kind wordt gepest**. Deze signalen kunnen duiden op pesten, maar dat hoeft niet. Belangrijk is dat het gaat om **verandering van het gedrag van een kind**. Praat erover met een kind om te weten wat er op school veranderd is.

Voorbeelden van signalen zijn:

Anders dan voorheen ...

- is uw kind bang om naar school te gaan of wijkt het af van de normale (fiets)route
- vraagt uw kind steeds of het (met de auto) naar school gebracht kan worden
- wil uw kind om onduidelijke redenen thuis blijven
- klaagt uw kind 's ochtends als het naar school moet dat het ziek is
- komt uw kind thuis van school met vieze of kapotte kleren of rugzak
- raakt uw kind steeds spullen kwijt
- raakt uw kind vaak zakgeld kwijt, vraagt het vaak om geld of steelt het (om aan de pester te geven)
- trekt uw kind zich terug, is het stil en lijkt het zijn of haar zelfvertrouwen kwijt te zijn
- is uw kind gespannen en angstig
- is uw kind zijn of haar eetlust kwijt of zegt het dat het eten niet smaakt
- heeft uw kind nachtmerries of huilt het zichzelf in slaap
- heeft uw kind onverklaarbare blauwe plekken of verwondingen
- is uw kind chagrijnig, snel boos of lastig
- is uw kind vaak alleen, brengt het geen vriendjes meer mee naar huis
- weigert uw kind te vertellen wat er aan de hand is, of geeft het ongelooftwaardige verklaringen voor zijn of haar gedragsveranderingen.

Let op! Dit zijn heel veel signalen die kunnen duiden op pesten, maar dat hoeft niet! Vaak kan er ook een andere reden zijn voor verandering in het gedrag. Ouders kennen hun eigen kind het best en weten hoe hun kind aangeeft dat het niet goed gaat.

Als u vermoedt dat uw kind wordt gepest op school neem dan contact op met de leerkracht van uw kind. De leerkracht kan dan samen met u kijken wat verstandig is om te doen en op welke manier dit kan worden opgelost.

De signalen van pesten staan ook beschreven in de [KiVa-gids voor ouders](#). Deze is online in te zien.

- Signalen van pesten en gepest worden: pagina 17-21
- Mijn kind wordt gepest? Wat moet ik doen?: pagina 28-29
- Hoe kan mijn kind een gepest kind helpen?: pagina 34
- Mijn kind heeft meegedaan aan pesten. Wat moet ik doen?: pagina 35-37

Wat kan ik thuis doen

Het is belangrijk om thuis ook met uw kind te praten over de [KiVa-lessen](#). Wat heeft uw kind geleerd op school over pesten en wat vindt uw kind daarvan. U krijgt voorafgaand aan ieder nieuw KiVa thema een brief met daarin informatie over het thema. U leest daarin de kinderen in de klas doen met KiVa en wat u thuis zou kunnen doen.

Daarbij is het ook heel belangrijk om één lijn te trekken met de school. Wat uw kind op school hoort moet hij ook thuis horen.

Het is voor slachtoffers van pestgedrag vaak moeilijk om over hun problemen te praten. Als uw kind naar u toe komt en verteld dat het wordt gepest is het daarom van groot belang deze problemen niet weg te wuiven of te bestempelen als plagen. Maak tijd om met uw kind te praten. Het is belangrijk dat dit probleem wordt aangepakt en opgelost.

Het is belangrijk om vragen te stellen aan uw kind: 'Hoe was het vandaag of school?' en 'Hoe ging het op school?' zijn alledaagse maar belangrijke vragen. Ze geven informatie over hoe de schooldag van uw kind is verlopen, zijn of haar gemoedstoestand en over zijn of haar relatie met vrienden en klasgenoten. Ze geven ook aan dat u geïnteresseerd bent in wat er op school gebeurt en kunnen een opening zijn voor een gesprek over eventuele problemen die uw kind heeft.

Als u de volgende keer weer zo'n vraag stelt neem dan geen genoegen met een standaard 'goed' of 'oké'. Reserveer tijd, zodat u in alle rust kunt praten. De bedoeling is niet een verhoor af te nemen, maar om samen te praten over de dag. Het is handig om open vragen te stellen waarop uw kind niet met enkel 'ja' of 'nee' kan antwoorden. U kunt ook naar gezichtsuitdrukkingen, gebaren en lichaamstaal kijken.